

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 AE Den Haag

2070815970 Antwoord op schriftelijke vragen van lid Poppe over illegale afvaltransporten naar Oost-Europa

Datum Kenmerk
SAS/2008040559

Uw brief Uw kenmerk
31 maart 2008 2070815970

Geachte Voorzitter,

Hierbij treft u aan de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Poppe (SP) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over illegale afvaltransporten naar Oost-Europa (2070815970, ingezonden 31 maart 2008).

Vraag 1

Bent u bekend met de illegale afvaltransporten richting Oost-Europese landen?

Antwoord

Het begrip illegale overbrenging in de Verordening 1013/2006, hierna aangeduid als EVOA (Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen), omvat een groot aantal situaties. Zo kan er sprake zijn van een illegale overbrenging indien afvalstoffen zonder een kennisgeving worden getransporteerd of indien transporten plaatsvinden zonder toestemming van een van de bevoegde autoriteiten. Er is echter ook sprake van een illegale overbrenging indien transporten plaatsvinden waarvan de feitelijke samenstelling niet overeenkomt met kennisgeving of vervoersdocumenten.

Aangezien u refereert aan een artikel in Trouw ga ik ervan uit dat uw vraag betrekking heeft op de overbrenging van huishoudelijk restafval naar Oost-Europese landen. Op grond van de EVOA moet voor overbrengingen van gemengd stedelijk afval ingezameld van particuliere huishoudens naar inrichtingen voor nuttige toepassing en voor verwijdering (naar elke lidstaat van de EU) altijd vooraf een schriftelijke kennisgeving worden gedaan en moet vooraf toestemming worden verleend. Indien dergelijk afval zonder kennisgeving wordt overgebracht is er sprake van een illegaal transport.

De in dit artikel genoemde casussen lijken te wijzen op illegale transporten van huishoudelijk restafval met als doel deze illegaal te dumpen. Geen van de in dit artikel genoemde casussen heeft betrekking op Nederlands afval. Ik ken geen gevallen van Nederlandse illegale transporten van huishoudelijk restafval naar Oost-Europa (zie ook de antwoorden op de vragen 3 en 4).

Bij de verdere beantwoording van uw vragen ga ik ervan uit dat u, indien u over afval spreekt, u doelt op huishoudelijk restafval tenzij anders vermeld.

Vraag 2

Acht u het mogelijk dat ook vanuit Nederland afval illegaal naar Oost-Europa wordt getransporteerd? Zo neen, waarom niet? Zo ja, bent u dan bereid om de lekken te dichten?

Antwoord

Zoals u bekend is er uitgebreide regelgeving voor grensoverschrijdende afvaltransporten. In het antwoord op vraag 1 heb ik reeds aangegeven dat voor de overbrenging voor verwijdering van huishoudelijk restafval een kennisgevingsprocedure gevolgd moet worden. Het kenmerk van een illegaal transport zoals beschreven in het artikel van Trouw, is dat moedwillig de regelgeving die daarvoor bestaat, wordt omzeild, bijvoorbeeld door valsheid in geschrifte van benodigde papieren of door het niet doen van een kennisgeving.

Uiteraard kan ik nooit uitsluiten dat deze situatie zich ook in Nederland voordoet. De enige manier om dergelijke illegale transporten op te sporen, is door het uitvoeren van transportcontroles. Deze worden regelmatig uitgevoerd (zie ook de antwoorden op vraag 3 en 4).

Vraag 3

Hoeveel grensoverschrijdende illegale transporten van Nederlands afval zijn er sinds het opengaan van de grenzen onderschept? Kunt u inschatten welk percentage dit is van de daadwerkelijke transporten?

Antwoord

Door de handhavingpartners van de VROM-Inspectie zijn de afgelopen jaren duizenden algemene transportcontroles uitgevoerd. Uit de registratie van de politie (sinds 1 januari 2005) blijkt dat er 1790 controles van grensoverschrijdende transporten van afvalstoffen van Nederlandse bedrijven hebben plaatsgevonden. Een klein deel daarvan had een nieuwe toetreders als eindbestemming. Er zijn daarbij geen EVOA-overtredingen geconstateerd.

Door de VROM-Inspectie zelf wordt gecontroleerd op basis van signalen en op basis van prioritaire afvalstromen. Hierbij zijn de afgelopen vier jaar negen overtredingen geconstateerd bij afvaltransporten met eindbestemming Oost-Europa. Het betrof geen huishoudelijk restafval, maar ander afval (zie het antwoord op vraag 4).

Welk percentage afvaltransporten naar Oost-Europa in overtreding is, is niet te zeggen. Voor slechts een beperkt aantal afvalstromen en Oost-Europese landen geldt nog een kennisgevingprocedure voor alle afvaltransporten. Alleen transporten op kennisgevingen worden geregistreerd. Op dit moment geldt de kennisgevingsprocedure voor alle stromen nog voor Bulgarije, Letland, Polen, Roemenië en Slovenië. In geheel 2007 zijn er 60 toestemmingen gegeven. Per kennisgeving vinden er meerdere transporten plaats (tussen de 50 en 300 per vergunning).

Daarnaast vinden er grote aantallen transporten plaats die niet worden geregistreerd omdat ze als groene lijst stoffen zonder kennisgeving mogen worden uitgevoerd. Het daadwerkelijk aantal transporten is mij daarom niet bekend.

Vraag 4

Om welk afval ging het bij de onderschepte illegale transporten, hoeveel ton afval betreft het en met welke landen als eindbestemming? Hoeveel fte aan inspecteurs en handhavers zijn dagelijks belast met controle en opsporing van illegale transporten in Nederland en hoeveel in Europees verband?

Antwoord

Zoals ik in het antwoord op vraag 3 heb aangegeven, zijn door de VROM-Inspectie de afgelopen vier jaar negen overtredingen geconstateerd bij afvalexporten met eindbestemming Oost-Europa. Deze overtredingen zijn in onderstaande tabel gespecificeerd:

Jaar	Land	Afvalstof
2004	Slowakije	Toner cartridges
2004	Litouwen	Autowrakken
2004	Roemenië	Computermonitoren
2004	Roemenië	Computermonitoren
2005	Roemenië	Elektronische restanten
2006	Roemenië	Computermonitoren
2006	Polen	Autobanden
2008	Polen	Kabelafval
2008	Tsjechië	Frituurvet

De VROM-Inspectie zet 23 fte aan gespecialiseerde medewerkers in voor het toezicht op de EVOA regelgeving. De netwerkpartners (Douane, KLPD, etc.) besteden een veelvoud aan fte aan (transport)controles, waarbij de EVOA-regelgeving veelal als één van de te controleren onderdelen wordt meegenomen.

De Douane kent 38 gespecialiseerde zogenoemde EVOA-vraagbaken. Zij assisteren collega's op afroep. De politie (de 25 regio's en het KLPD) telt 320 personen die voor een deel van hun tijd aandacht besteden aan EVOA-handhaving. Er zijn geen getallen beschikbaar voor de inzet Europa breed.

Overigens is de VROM-Inspectie ook actief op het gebied van kennisoverdracht naar Oost-Europese landen over de Europese regelgeving en de handhaving daarvan. Zo heeft de VI trainingen gegeven in onder andere Tsjechië, Bulgarije, Estland en Letland en hebben handhavers uit Letland, Litouwen, Slovenië, Hongarije en Kroatië een uitwisselingsbezoek aan Nederland afgelegd.

Vraag 5

Deelt u de opvatting dat de 'laagste putjes' over het algemeen niet de meest duurzame vorm van afvalverwerking bieden en dat afval daar niet naartoe zou moeten worden verhandeld? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

Indien u met het laagste putje doelt op illegale stort van huishoudelijk restafval, dan deel ik uiteraard uw mening. Deze mening wordt ook Europees gedeeld. De Europese Kaderrichtlijn afval stelt dat de lidstaten de nodige maatregelen dienen te treffen om het onbeheerd achterlaten of het ongecontroleerd lozen of verwijderen van afvalstoffen te verbieden.

Het nationale beleid voor het beheer van afvalstoffen is neergelegd in het Landelijk afvalbeheerplan. Daarin zijn onder meer minimumstandaarden opgenomen, die voor diverse afvalstoffen voorschrijven met welke hoogwaardigheid ze minimaal moeten worden verwerkt. Dit voorkomt dat afvalstoffen laagwaardiger worden verwerkt dan gewenst en mogelijk is. De minimumstandaard voor huishoudelijk restafval is verbranden als vorm van verwijderen, dat wil zeggen dat storten van dit afval niet is toegestaan.

Bovendien is er een stortverbod voor huishoudelijk restafval van kracht. Er kan ontheffing van dat verbod worden gegeven, bijvoorbeeld bij een (tijdelijk) gebrek aan andere verwerkingsmogelijkheden.

Tevens heb ik vastgelegd dat Nederland voor het storten van afvalstoffen zelfvoorzienend wil zijn, met uitzondering van enkele specifieke afvalstoffen waarvoor in Nederland geen stortfaciliteiten beschikbaar zijn. Dit impliceert dat grensoverschrijdende overbrenging van de meeste afvalstoffen, waaronder huishoudelijk restafval, voor storten niet is toegestaan. Indien een aanvrager een kennisgeving doet voor de overbrenging van die afvalstoffen naar een EU lidstaat voor storten, wordt deze geweigerd.

Vraag 6

Kunt u uitsluiten dat ook Nederlands legaal geëxporteerd afval op vergelijkbare stortlocaties terecht komt? Zo neen, hoe groot is naar schatting het percentage van het Nederlandse afval en welk van het Europese afval dat verdwijnt naar die locaties?

Antwoord

Zoals gesteld in het antwoord op vraag 5 wordt er geen kennisgeving afgegeven voor de overbrenging van afvalstoffen om te storten, met uitzondering van enkele specifieke afvalstoffen. Legale afvaltransporten voor storten zijn dus slechts beperkt mogelijk vanuit Nederland.

Gezien de hoeveelheden afval, anders dan huishoudelijk restafval, die legaal uit Nederland worden uitgevoerd voor nuttige toepassing en verwijdering, kan ik uiteraard nooit garanderen dat een deel van dit afval niet conform de daarvoor geldende regels in het buitenland wordt beheerd en toch wordt gestort. Ik kan u geen schatting geven van dit percentage.

Vraag 7

Overweegt u op basis van de blijkbaar poreuze grenzen voor handel in afval die het "laagste putje" van Europa opzoekt, de grenzen weer te sluiten? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

Ik ga ervan uit dat u bedoelt de landsgrenzen voor verbranden als vorm van verwijderen, die op 1 januari 2007 zijn geopend. Ik overweeg niet om die grenzen te sluiten, want er is geen reden om dat te doen. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Vraag 8

Deelt u de mening dat restafval niet geëxporteerd zou mogen worden voor laagwaardiger verwerking dan in eigen land mogelijk is? Zo neen, waarom niet? Zo ja, bent u bereid dit criterium voor Nederlands afval in te stellen en tevens in de Europese Milieuraad aan te kaarten?

Antwoord

Ja, ik deel uw mening en daarom geef ik geen toestemming voor uitvoer voor storten van huishoudelijk restafval. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer